

ECHO

www.kscm-brno.cz

Ročník 19 * Číslo 9 * 18. listopadu 2010 * Cena 10 Kč

KOMUNÁLNÍ A SENÁTNÍ VOLBY JSOU MINULOSTÍ

Skončilo dlouhé volební období. Období v němž přetrvává finanční a hospodářská krize a její důsledky jsou stále silněji přenášeny na občany, ačkoliv oni tuto krizi nezavinili. Parlamentní volby 2010 vyhrála pravice a se svými 118 mandáty v Poslanecké sněmovně vytvořila, jak jinak, než pravicovou trojkoaliční vládu. Ta za svých 100 dnu vládnutí nic kromě návrhů škrtů ve státním rozpočtu nepřinesla.

Levice v parlamentních volbách propadla. Naše strana sice neztratila poslanecké mandáty, ale ztratila značnou část voličské základny. Čas do komunálních voleb levice využíla rozdílně. Sociální demokracie se v řadě měst stala výrazným vítězem komunálních voleb, například i v Brně. Naše strana již tak úspěšná nebyla. Nepodařilo se nám vypořádat s úbytkem voličské základny. V Brně pokles voličské základny ve srovnání s komunálními volbami v roce 2006 nebyl tak výrazný, přesto jsme obhájili z původních pěti mandátů jen čtyři v městském zastupitelstvu a z 41 zastupitelů městských částí jsme obhájili jen 34 mandátů. V senátních volbách na území města Brna se neprosadil žádný z našich kandidátů. Při hodnocení příčin těchto neuspokojivých výsledků bychom se měli podívat ke komunálním volbám v roce 2002, kdy jsme měli v zastupitelstvu města Brna 9 mandátů. O čtyři roku později už jen pět. U zastupitelů MČ jsme klesli z 58 v roce 2002 na 41 v roce 2006. Asi pro nás nebyl tento výsledek dost alarmující a nevedl k odpovídajícím aktivitám. Ani nemohl, neboť jsme se museli, zejména po okresní konferenci zabývat zástupnými problémy, které byly vyvolávány svéráznými názory jednotlivců. Přesto jsme za velkého a odpovědného úsilí funkcionářů základních organizací postavili kandidátky a veřejnosti představili volební programy ve dvaadvaceti městských částech. Navrhli jsme naše zástupce do okrskových volebních komisí, kteří se obětavě podíleli na v podstatě bezchybném průběhu a vyhodnocení voleb, za což jim patří naše uznání a poděkování. Na úrovni města byl zpracován - dle mého názoru velmi kvalitní volební program, který jsme na velkém množství předvolebních setkání prezentovali. Naše akce v předvolebním období měly však rozdílnou úroveň. Od těch zdařilých jako byly drakiády, sportovní utkání, presentace v obchodním středisku Vaňkovka, či méně zdařilých s malou účastí veřejnosti a nízkým ohlasem mezi voliči. Přesto, že propagačních materiálů byl relativně dostatek, nebyla jejich odezva mezi voliči podle našeho očekávání. V distribuci našich materiálů do domácností i ve využití plakátovacích ploch pro naše kandidáty byly nedostatky. Osobní agitace a kontaktní setkání našich kandidátů s občany a voliči nebyly využity v širším rozsahu. Velmi mne mrzí úbytek mandátů v zastupitelstvech MČ, tedy orgánech, kde máme nejbližší k občanovi a k jeho problémům. Propady voličské základny a tedy i úbytek našich zástupců zejména u velkých městských

částí si zaslouží posouzení možností právě místními stranickými orgány. Nelze přejít skutečnost, že po volbách v roce 2002, kdy jsme měli 59 zastupitelů v městských částech máme nyní jen 34 zastupitelů. V porovnání tohoto roku se současnými výsledky je pokles následující: z šesti na tři Brno-střed, z pěti na dva Brno-sever, z pěti na tři Líšeň, ze čtyř na dva Vinohrady a Židenice, ze tří na jednoho Bohunice, Brno-jih, Slatina, St. Lískovec atd. Ani jedna MČ si nepodržela počet mandátů z roku 2002. V současnosti po třech mandátech mají MČ Brno-střed, Bystrc, Královo Pole a Líšeň. Ano, výsledky jsou rozdílné podle městských částí. V procentech klasů pro naše kandidáty při volbách do města od 9,71 % v Bystrci, 9,32 % v Kohoutovicích a 9,27 % v Králově poli, naproti tomu Chrlice 3,05 %, Nový Lískovec 5,54 % (v porovnání neuvádím nejmenší městské části, které se pohybovaly od 3,14 do 5,39 %).

Musím konstatovat, že celkový výsledek neodpovídá našim možnostem. Nyní jde o to, abychom si na jednotlivých stupních řízení uvědomili svou odpovědnost za tyto výsledky a našli východiska a ve sjednoceném postupu vytvořili podmínky pro aktivní účast našich stranických kolektivů na správně věcí veřejných, kde nezastupitelnou úlohu má stranická angažovanost v místních částech. Jaký je vlastně výsledek voleb do zastupitelstva města Brna? ČSSD získala s 30% podporou své kandidátky v zastupitelstvu 19 mandátů, ODS s 21 % získala 14 mandátů, TOP 09 s 15 % získala devět mandátů, KDU-ČSL s 8 % získala 6 mandátů a KSČM s 7,4 % získala 4 mandáty. Posledním politickým subjektem, který se ze 17 stran a hnutí kandidujících v Brně dostal do zastupitelstva, je Strana zelených s 5,6 %, která má 3 mandáty.

Velmi si vážím každého hlasu, ať hlasu pro celou kandidátku KSČM, nebo hlasu preferenčního. Děkuji všem za ně. Děkuji všem občanům, kteří s námi sympatizují, že přišli k volbám a podpořili kandidátku KSČM. Děkuji všem kandidátům, funkcionářům a členům strany za vysvětlování a obhajobu našich volebních programů do městských částí a města Brna. Děkuji za aktivní účast při organizování předvolebních akcí v komunálních a senátních volbách.

Opusťme procenta, která nás v komunálních volbách zařadila až na páté místo v pořadí politických stran tvořících zastupitelstvo města Brna. Soustředme se nyní na vytvoření stylu práce našich zastupitelů při naplňování volebních programů městských částí a města Brna. Soustředme se v našich základních a místních organizacích, místních výborech i městském výboru k jejich podpoře a společné prezentaci jejich výsledků na veřejnosti a mezi občany. Mějme stále na mysli zájmy občanů a naši spoluúčast při řešení jejich problémů a nesnáží.

Ing. Ladislav BÝČEK, předseda MěV KSČM v Brně

Projekt Senior pasů startuje!

Jihomoravský kraj jako první region ČR spustil projekt Senior pasů. Umožňuje lidem po 55. roce věku pokračovat v aktivním způsobu života s možností šetřit finanční prostředky.

»Senior pas nabízí jeho vlastníkovi výběrový systém bezplatné pomoci, kterou si za svůj odvedený díl práce zaslouží,« uvedla radní Jihomoravského kraje Marie Cacková, která v roce 2006 stála u zrodu Rodinných pasů, kterých využívá jen na jižní Moravě 39 000 rodin a v celé ČR 70 000 rodin.

Princip Senior pasu spočívá v tom, že žadatel starší 55 let s bydlištěm na území jižní Moravy se bezplatně zaregistruje a zhruba za měsíc dostane členskou kartu. Její přidaná hodnota je v bonusové nabídce slev v síti pečlivě vybraných poskytovatelů. Zejména z oborů lázeňství, wellness, cestování, vzdělávání třetího věku, návštěvy muzeí, galerií, dále jde o slevy v oborech zdravotnictví, stravování a ubytování či spotřebních nákupů. Poskytovatelů rychle přibývá – nedávno byla podepsána smlouva s Lázněmi Jeseník. Žadatelů o vydání Senior pasů je už několik tisíc.

Firmy nabízející slevy jsou tři skupin:

- tzv. **běžný poskytovatel** uznává na kartu Senior pas slevu od 5 do 15 %;
- **stříbrný poskytovatel** pak od 20 do 30 procent u sezónní nabídky;
- **zlatý poskytovatel** nabízí časově omezenou slevu od 35 do 50 procent na dva, pět nebo deset dnů.

Tuto chvíli lze jmenovat např. druhou největší veřejnou knihovnu v ČR -

Knihovnu Jiřího Mahena s pestrou paletou služeb, které už využívá v jejích 37 pobočkách na tisíc držitelů Rodinných pasů. Nebo Lékárny Lebo se sedmi pobočkami, lékárny U Rubínu, na Josefské nebo v objektu Sfinx, oční optiky, jazykové školy, provozovny masáže, lázní, kadeřnictví, penzionů nebo tanečních škol. Kompletní přehled je na www.seniorpasy.cz, kde se lze zaregistrovat.

Registrace je též možná telefonicky na čísle 543 210 790 nebo písemně zasláním registračního formuláře na adresu: Senior pasy, Mendlovo nám. 1a, 603 00 Brno.

Organizátoři oslovili i politickou reprezentaci Zadarské župy v Chorvatsku. S nadšením přislíbila uznávat Senior pasy od příští turistické sezóny i ve svém

regionu. Systém se zřejmě rozšíří i do jiných krajů ČR.

Předseda klubu jihomoravských krajských zastupitelů za KSČM Stanislav Navrkal poznamenal, že nejen Rodinné pasy, ale i Senior pasy je velmi dobrá myšlenka s možností uplatnit tento systém jako podporu důchodců. »Komunisté tento systém podporují. Občané staršího věku si zaslouží takové přilepšení, které jim umožní lepší pohyb po kraji i po ČR, levnější získávání léků a jiných komodit. To proto, že se na ně valí velká pohroma z usnesení vlády ČR. Především v podobě zdražování a navýšení DPH z 15 na 19 procent. Týká se to právě těch komodit, které vlastníci Senior pasů mohou získat se slevou.«

(vž)

Jak se změní Římské náměstí?

Soutěž na přestavbu Římského náměstí skončila. Jejím cílem bylo nalézt nejvhodnější řešení úpravy a využití čelního prostoru v průběhu celého roku, včetně rozmístění městského mobiliáře, navrhnout doplnění zelení a regulovat příjezd a parkování automobilů.

Pět nejzdařilejších z téměř stovky přihlášených návrhů bylo vybráno a oceněno. Vyhrála brněnská dvojice architektů Kristýna Casková a Lukáš Fišer.

Nyní má brněnská veřejnost možnost si je prohlédnout a také se vyjádřit. K tomu mohou zájemci využít oficiální webové stránky města www.brno.cz,

nebo vyplnit anketní lístek na výstavě, či v Urban centru na Staré radnici, případně využít předtisk, který vyjde v listopadovém čísle Brněnského Metropolitanu.

Nyní už jedinou, ovšem zásadní otázkou zůstává, kdy se tolik potřebná přestavba uskuteční. Neboť doufejme, že peníze město vyčlení, když už mu zbývá i na mramorové pyje.

Výstava je instalována v objektech bývalé vojenské věznice na Cejlu. Přístupná je kromě pondělí denně od 10 do 18 hodin. Vstupné se neplatí.

did

Brno se nezmenší

Už v září proběhlo mezi obyvateli Horních Heršpic a Přízřenic referendum, které mělo rozhodnout, zda se tyto části odtrhnou od Brna a vznikne samostatná obec.

Stalo by se tak poprvé od roku 1919, odkdy se Brno pouze zvětšuje. Ač hlasovalo 69 %, nebylo pro osamostatnění dost hlasů.

Občanské sdružení Samostatný jih, které referendum iniciovalo vyčítalo vedení města, že podceňuje potřeby těchto čtvrtí, zanedbanou údržbu chodníků a komunikací, stále nedostavenou kanalizaci atd. Bezprostředním podnětem pak byla zamýšlená výstavba soukromých domů v lokalitě Slunná louka.

Nové vedení města i MČ budou mít co dělat, aby splnili sliby dané občanům a hlavně zlepšili jejich situaci.

did

Park, hřiště... a hodiny

Letošní podzim nebyl bohatý pouze na události, ale, jak a patrně pouze čirou náhodou, se stává před volbami zvykem, se také čile odhalovalo. Vznikaly sochy, vesměs nezajímavé a nevkusné (viz Spravedlnost na Moravském náměstí, jehož rekonstrukce a celého okolí už našťástí končí), ale otevíral se také park Studánka pod Petrovem i dětské hřiště na Špilberku (od Gorazdovy ulice). Za dvě poslední dlužno pochválit Veřejnou zeleň m. Brna. Otevřela se také Beringie v ZOO (píšeme na jiném místě), kterou se město může také právem pyšnit.

Novou dominantu získalo i centrální náměstí Svobody. Ta přitahuje pozornost od chvíle odhalení a vyvolává a dlouho patrně bude, mírně řečeno protichůdné a často vášnivé i nepublikovatelné diskuse. Mramorový pyj – podle v dané chvíli primátora města Romana Onderky (ČSSD) chloubá města a údajně hodiny, kterým nerozumí ani jejich tvůrci, bratru za pouhých 12 milionů korun se tyčí v centru města jako zdvižený prst varující před nevkusem, velikášstvím, pýchou a nesmyslným mrháním peněz. Neboť i provoz tohoto nesmyslu má stát městskou kasu ročně dalších 750 tisíc! Za co a hlavně proč?! Nehledě na to, že těžce zkoušený Svobodák už hyzdí jiné monstrum – kovové plivátko, kde lidé šlapou, psi a holubi kálí na verše slavného brněnského básníka Jana Skácela, vše obklopeno moderním nevkusem staveb jako Omega, či Humanic, které do sousedství historických budov prostě nepatří.

Snad by měl konečně někdo pánům konšelům říci – trošku vkusu i skromnosti by to chtělo pánové, nemyslíte? A když, tak si to postavte za své a na své zahrádce...

Tibor DÁVID

Jozef Hrdlička, předseda ÚV KSS

Třetí čtvrtek v říjnu se opět konal diskusní čtvrtek. Hostem brněnského MěV KSČM byl Dr. Jozef Hrdlička, předseda ÚV Komunistické strany Slovenska (KSS). Referoval na téma „Práce slovenských komunistů v současném období“.

Do parlamentních voleb v r. 2006 na Slovensku vládla pravicová vláda, která realizovala antisociální zaměření. Tato skutečnost se projevila ve volbách. Nastupuje vláda předsedy strany Smer – soc. demokracie Roberta Fica. KSS měla pouze 3,8 %, volilo ji kolem 90 tisíc a do Parlamentu se nedostala. R. Fico je levicový politik, jeho projevy jsou až komunistické, a proto KSS uvítala změnu vlády. Pravici nová vláda vadila. Proč? Novelizace zákoníku práce, vrátila postavení odborům, zrušila poplatky ve zdravotnictví, usilovala o vyváženou zahraniční politiku, nejen proamerickou aj. Přes uvedené klady sociálně demokratická vláda nenaplnila očekávání lidí.

Proto po letošních volbách nastoupila pravicová vláda v čele s Radičovou.

PRÁCE SLOVENSKÝCH KOMUNISTŮ V SOUČASNOSTI

KSS dalo hlasy pouze 21104 voličů, tj. 0,83 %. Nová vláda je poučená z minulosti, a proto mnohé dělá skrytě, rafinovaně. Státní pokladna je prázdná, neexistují státní podniky, krize se prohlubuje.

Proč došlo k tak výraznému snížení počtu voličů KSS, kde jsou chyby? Proto probíhá hluboká analýza. Tato se má odrazit na probíhajících výročních členských schůzích, jejichž vyvrcholením bude VII. sjezd KSS – 5. 2. 2011.

Příčiny neúspěchů KSS je třeba vidět:

a) v objektivních příčinách – např. totální ignorace KSS, média o KSS mlčí. Docházelo k zesměšňování funkcionářů KSS. Byl vytvářen dojem o zbytečnosti hlasů pro komunisty ve volbách. Fico jako politik přitahuje levicové voliče, a tak i mnoho komunistů volilo sociální demokracii. Vznikal dojem, že nemá-li na Slovensku nastoupit pravice, je třeba volit sociální demokracii.

b) subjektivní příčiny – např. politika je ovlivněna financemi. Předvolební kampaň byla velmi skromná, i když byla provedena na vysoké úrovni. Další příčinou je, že KSS má fyzicky přestárlou členskou základnu, která není schopna plnit ani všechny předvolební požadavky. Chyby je třeba hledat také ve struktuře strany. Existují krajské výbory, což zapříčinilo, že komunikace mezi ÚV KSS a okresními výbory nebyla na požá-

dované úrovni. Proto se připravuje diskuse o návrhu na zrušení krajských výborů. Objevily se také otázky změny názvu strany i dokonce otázky kolem zájmu KSS na Slovensku.

Závěr

KSS musí dále existovat a pokračovat jako marxisticko-leninská strana, hledající cestu k cíli – k socialismu. Otázkou je, jaké formy, jaké metody zvolit, abychom získali občany.

Přes nečekaný, tak špatný volební výsledek, je chuť jít dále. Dokonce vzrůstá zájem o členství v KSS, a to i mezi příslušníky mladé generace. Dnes má KSS 9200 členů – počtem členů patří mezi nejsilnější politické strany na Slovensku a jejich průměrný věk činí 58 let.

Vztah komunistů k sociálním demokratům je dobrý. Sociální demokracie je strana složená z různých platform, jsou v ní i milionáři a tito jsou často pravicovější než pravicové strany.

V ČR i SR jsou používány stejné prostředky a dostávají se také stejné výsledky. V rámci tzv. východního bloku zůstala KSČM jedinou, svým vlivem významnou komunistickou stranou. To, co se stalo s KSS na Slovensku, se nesmí stát s KSČM v ČR.

Příští diskusní čtvrtek se bude konat 18. 11. 2010 v 16,³⁰ hodin.

PhDr. Josef Vondrák
foto Lubomír Mlejnek

K VRATIMOVSKÉMU SEMINÁŘI

Na sobotu 27. listopadu se připravuje tradiční vratimovský seminář v Domě kultury Válcoven plechu ve Frýdku-Místku, tentokrát na téma „Kde mizí voličský potenciál levice a proč“. Na toto téma si dovoluji říci svůj názor. Sám do Vratimova nemohu, týž den mě čeká důležité jednání k financování naší vědy, kde mám povinnost sdělit fakta, o nichž málokdo ví. Tedy sdělím, co mám na srdci, zde.

Jsem přesvědčen, že kdyby občané České republiky volili podle svého sociálního postavení a z něho vyplývajících zájmů, nejméně 60 % by volilo KSČM, dalších asi 20 % sociální demokracii a jiné strany by získaly jen ten zbytek. Že tomu tak není, je dáno především skutečností (jiné důvody jsou vysloveně okrajové), že kromě čtenářů Haló novin, a těch je žalostně málo, celá česká populace žije pod dojmem zavádějících informací o naší straně a především lži. Lžou hlavně politické pravicové strany, zčásti i sociální demokraté, lže rozhlas, televize, lžou plakáty i další. O programu a oficiálních dokumentech dostanou pravdivé informace prakticky jen ti členové strany, kteří chodí pořádně na členské schůze a ostatní stranické akce. Všichni ostatní žijí pod dojmem nepravdivých představ šířených masmédií, např. že chceme znárodnovat, že chceme odnímat lidem majetek získaný v privatizaci (a čas-

to pak prodaný nebo využívaný jinak než dle představ privatizujících), že chceme trestat nevinné nebo někoho za názor, že pracujeme na obnově zlořádu z dávno minulých let apod. Upozorňoval jsem na tyto nehoráznosti písemně, také v Echu. Náprava žádná. Dokonce na našem diskusním čtvrtku v prosinci 2009, za přítomnosti s. Grospiče, jsem se doslechl, že „vedení strany s tím nemůže nic dělat“, že by se měli ozývat občané (rozuměj členové KSČM), psát do televize, do redakcí, posílat osobní dopisy politikům atd. Ano, pokud lidé mohou, nechť tak činí. Ale to všechno nestačí na ten vodopád šířených nesmyslů, o nichž jsem se přesvědčil, že zabírají, tak jako zabral poplach z TOP, že by každý měl splácet Kč 121 000,- na státní dluh. Pokud rozhodující vystoupení neuskuteční nejvyšší vedení strany, asi tak, jak to činil s. Grebeníček v době, kdy stál v čele strany, na půdě parlamentu, budou lháři lhát beztrestně a budou se cítit potrefeni. Proč asi jsme získali v roce 2002 mnohem více hlasů než letos? Tehdejší místopředsedové, hlavně Ransdorf a Exner, předtím i Klanička, argumentovaně a aktivně vystupovali. Současní místopředsedové, jeden bývalý poslanec a ostatní současní poslanci, nejsou slyšet. Na tom něco je a vím, že nejsem sám, kdo si toto myslí.

Vladimír ŠAUR

Rodák ze selské rodiny v Hroznatíně na okrese Třebíč 25. listopadu 1895, absolvent dvouleté zemědělské školy s pracemi na poli 1920-1922 a v JZD v rodišti 1951-1954, účastník bitvy u Zborova a Bachmače a anabáze našich legionářů po Sibiři za I. světové války, velitel praporu v Užhorodě 1922-1931 a v Kroměříži 1934-1939, učitel maďarského jazyka na vojenské akademii v Hranicích 1931-1934, velitel naší vojenské jednotky v Polsku a v SSSR, s níž prošel strastiplnou bojovou cestu z Buzuluku přes Duklu do Prahy, ministr národní obrany 1945-1950, místopředseda vlády a předseda Čs. státního výboru pro tělovýchovu a sport, náčelník Vojenské akademie Klementa Gottwalda v Praze 1954-1958 a náčelník Vojenského historického ústavu, poslanec Národního shromáždění 1948-1968, člen předsednictva Národního shromáždění 1954-1964, prezident republiky 1968-1975, člen předsednictva ÚV KSČ od roku 1968, nositel 180 našich i zahraničních vyznamenání včetně tří zlatých hvězd Hrdiny ČSSR, Zlaté hvězdy Hrdiny SSSR, dvou sovětských Leninových řádů a Mezinárodní Leninovy ceny míru. Zemřel 20. září 1979.

O tom, co prožil v obou světových válkách, napsal v několika knihách: *Z Buzuluku do Prahy* (poprvé v roce 1961 a v několika dalších vydáních), *Cestami života I.* (1971), *Cestami života II.* (1992); hovořil o tom na mnoha besedách s občany a zejména s mladou generací. Pamětníků obou světových válek je stále méně a ti, co se narodili po roce 1945, nemají představu, co Ludvík Svoboda prožil, jaké obavy měl o život manželky, syna a dcery žijících v okupované zemi a pronásledovaných gestapem.

Po listopadu 1989 byl a je Ludvík Svoboda vystaven zlobě a nenávisti některých našich novinářů, publicistů a „*také historiků*“: byl prý agentem KGB, v únoru 1948 nesehrál úlohu našeho generála Pinocheta, v srpnu 1968 nedal rozkaz k odporu proti vojskům Varšavské smlouvy. Symboly a památníky na jeho působení byly odstraněny, ze seznamu národních kulturních památek byl „*vyluxován*“ jeho rodný dům v Hroznatíně a expozice o jeho životě a působení byla zrušena. Takto se polistopadoví mocní chovají.

Ale není toho dosti. Vyšly osobní zápisky Ludvíka Svobody, v nichž si obyčejnou tužkou od června 1939 do ledna 1943 připomínal události jednotky, která mu byla svěřena: *Deník z doby válečné*, Mladá fronta, 301 stran. Když autor mnoha televizních reportáží Josef Klíma uslyšel jméno generála a komunistického prezidenta Ludvíka Svobody, že za svůj deník dostal Cenu Egona Erwina Kische in memoriam, zvedl se a cenu vrátil a odešel. V Lidových novinách 25. září 2010 napsal, že mu při-

šlo nehorázně dávat cenu někomu, kdo se zasloužil o zašlapání svobodného tisku po roce 1969 pod komunistickou kuratelou, o emigraci kolegy Hvíždaly, o desítky novinářů, kteří skončili u lopaty. A za pointu považuje, že po něm a Svobodovi dostal cenu i Václav Klaus za knihu projevů a stáří. Prý mezi prezidenty se Klíma a Kisch ocitli omylem (*to je skutečně úroveň člově-*

ka, který oběma prezidentům nesahá po malíček!).

Uvedl se i absurdní dramatik a novinář Karel Steigerwald (1945). V Mladé frontě Dnes 11. října 2010 se vyslovil pro udělení Řádu bílého lva Krejčímu, ne Svobodovi. Oba bojovali v legiích, oba vyšli z vojenského prostředí vznikající demokratické republiky, cesty si však vybrali rozdílné. Svoboda spoluprací s komunistickým režimem v Rusku, Krejčí cestu demokratického vojenství. Svobodu jeho kariéra vynesla na komunistický Parnas, Krejčího do zapomnění. Naše armáda při hledání vzorů, hrdinů a stratégu se musí obracet ke Krejčímu, ne ke Svobodovi. Karel Steigerwald zapomněl uvést, že na zásah N. S. Chruščova byl Svoboda v roce 1954 reaktivován, že II. díl vzpomínek *Cestami života* mohl vyjít až v roce 1992, poněvadž podle G. Husáka to nebylo dříve žádoucí. O tom psala Zoe Klusáková-Svobodová v knize *O tom, co bylo*, kterou Steigerwald zřejmě nevzal v úvahu.

Zoe Klusáková-Svobodová – významné životní jubileum

Narodila se 4. prosince 1925 v Užhorodě, kde její otec legionář a důstojník armády 1. republiky sloužil u tamějšího praporu.

Nejen o svém dětství a mládí prožíváním s rodiči a starším bratrem Miroslavem napsala v knize *O tom, co bylo*, která vyšla v roce 2005. Obsahuje velmi podrobné vyprávění o působení jejího otce v Užhorodě, na vojenské akademii v Hranicích a v Kroměříži a především pak o tom, co prožívala společně s maminkou s naprosté ilegality v úkrytech u Kotačků a Kratochvílů v Novém Telečkově a ve Džbánicích u Černých (měl jsem možnost s nimi o obavách před prozrazením gestapu a o několikaletém strastiplném životě v letech nacistické okupace hovořit).

Neméně zajímavé pro čtenáře jsou stránky knihy naší jubilananky o tom, co její

otec prožíval po odvolání z funkce ministra národní obrany, v roce 1968, při odmítnutí vydat 2. díl vzpomínkové knihy *Cestami života* i po přijetí ústavního zákona o volbě nového prezidenta v případě, že prezident nemůže vykonávat svůj úřad déle než 1 rok.

Její svědectví vychází z osobní účasti spolu s rodiči na mnoha setkáních s významnými našimi i zahraničními státníky a je významným a velmi potřebným příspěvkem k poznání doby minulé.

Autorce náleží obdiv a poděkování za knihu i přání všeho nejlepšího do dalších let života.

Karel Janiš

Ve znamení tradic vzniku ČSR a bojů proti fašismu

V Brně zasedal Republikový výbor Vlasteneckého sdružení antifašistů za účasti předsedy VSA Jozefa Nálepky, předsedy Zemského výboru VSA v Čechách Květoslava Mikulky, členů VSA z Brna, Prostějova a Olomouce, představitelů Klubu českého pohraničí, LKŽ Dobromysl, Česko-ruské společnosti, o.s. Rossija Brno, Matice Čech, Moravy a Slezska, KSČM.

Karel Janiš v hlavním vystoupení na téma *Vznik Československa a boj proti fašismu* u nás před 2. světovou válkou podal pravdivý výklad událostí spojených se vznikem a vývojem ČSR a osobností v nich působících. Poukázal na aktuální význam 28. října 1918 v souvislosti se snahami potlačit ho z důvodu neexistence společného státu Čechů a Slováků.

Připomněl Provolání Národního výboru československého z 28. října 1918 a Martinovou deklaraci z 30. října 1918, vedoucí osobnosti zahraničního a domácího odboje, naše legie v Rusku, Francii a Itálii, naše spojence Anglii a Francii i tzv. Malou dohodu,

(Pokračování na straně 5)

Bedřich ENGELS – 190. výročí narození a 115. výročí smrti

Narodil se v rodině bohatého továrníka 28. listopadu 1820 v Barmenu na západě Německa.

Otec mu nedovolil studovat na gymnázium a Engels vyhověl jeho přání a nastoupil do prá-

delny v Manchesteru. Bolestně prožíval velký rozdíl mezi světem bohatých a chudých. Věnoval se mu v knize *Postavení dělnické třídy v Anglii* (1845). Rozešel se se světem bohatých a přešel na stranu dělnické třídy především názorově. V srpnu 1844 se v Paříži setkal s Karlem Marxem a v mnohahodinové diskusi se shodli v chápání problémů tehdejší doby. Generální inventuru svých názorů a výklad zásad dialektického a historického materialismu provedli ve společných pracích *Svatá rodina* (1844-5), *Německá ideologie* (1845-6) a *Manifest komunistické strany* (1848). V systematickém výkladu

světa na podkladě obou materialismů Engels pokračoval v knihách *Pana Eugena Dühringa převrat vědy* (1877), *Dialektika přírody* (1873-8), *Původ rodiny, soukromého vlastnictví a státu* (1884). Filozofické problematice se věnoval v knize *Ludvík Feuerbach a vyústění německé klasické filozofie* (1886) a k objasnění problémů minulosti přispěl v knihách *O rozkladu feudalismu a rozvoji buržoazie* (1884) a *Úloha násilí v dějinách* (1887-8).

Po smrti Karla Marxe v roce 1883 pokračoval Engels v jeho díle. Především podle přípravných Marxových poznámek a vlastními statěmi dal konečnou podobu *II. a III. dílu Kapitálu* (vyšly v r. 1885 a 1894). Přešla na něho korespondence s přestaviteli mezinárodního dělnického hnutí a využíval znalost mnoha jazyků – psal i hovořil s nimi v jejich jazycích. V roce 1889 v Paříži založil *II. internacionálu a tradice prvomájových manifestací*. Reagoval na tehdejší situaci, v níž dělnické hnutí se stalo významnou silou politikou – v parlamentech zasedalo velké

množství sociálně demokratických poslanců. Varoval před iluzemi o možnosti pokojného vývoje k socialismu. Napsal mnoho úvodů, dodatků a doslovů k novým vydáním knih Marxových i vlastních, objasňoval v nich okolnosti vzniku těchto prací, dováděl je na současnou úroveň, hodnotil období uplynulé od jejich posledního vydání, vyvracel názory odpůrců nebo překrucovatelů marxismu. Tyto Engelsovy příspěvky jsou příkladem tvůrčího rozvoje marxismu a mohou nám být vodítkem při hodnocení globálního kapitalismu současné doby i pro socialismus 21. století. Stejný význam mají i Engelsovy práce *Socialismus v Německu* (1891), *Ke kritice návrhu sociálně demokratického programu z roku 1891* (1891), *Rolnická otázka ve Francii a Německu* (1894), v nichž formuloval strategii a taktiku dělnického hnutí v podmínkách odlišných od 50. let 19. století.

Bedřich Engels opustil svět lidí 5. srpna 1895 a na jeho přání byla urna s jeho popelem ponořena do moře poblíž letoviska Eastbornu, kam jezdil odpočinout si. Engelsův osobní tajemník Karel Kautský napsal, že až v Engelsovi nám zemřel Marx zúplna. Dokud žil Engels, oba na nás působili svým živoucím vlivem, až teď nám odešli oba. Engelsovo dědictví si vnučuje rozhojnění a rozšíření (*volné citování z knihy vzpomínek na Marxe a Engelse Mouřenín a Generál, Svoboda Praha 1977, s. 300*). V letech 1956-1974 vyšlo 39 svazků Spisů Marxe-Engelse, vydány byly Engelsovy práce samostatně. Po listopadu 1989 z veřejných knihoven zmizely, často skončily v kontejnerech. Václav Havel označil Engelse za „poměrně bezvýznamného filozofa 19. století“. T. G. Masaryk byl jiného názoru, poněvadž v roce 1898 vydal 2dílnou publikaci *Otázka sociální, Základy marxismu filozofické a sociologické* (423 a 469 stran), v níž uvádí, že svou prací bude podán důkaz, že marxismus je pro naši dobu a speciálně pro řešení otázky sociální mnohem důležitější, než se obyčejně připouští, zároveň Marx a Engels získají jako myslitelé, třebaže jejich filozofii a metodu musel odmítnat, oba nutí k diskusi o mnohých problémech, o nichž se doposud v literatuře o marxismu skoro vůbec nejednalo. Marx odkryl svět práce drobné a pokusil se určit cenu drobné práce fyzické i duševní pro společnost. Dosud to neudělal nikdo tak účinně jako on. Masarykova *Sociální otázka* patřila ve své době, i mnohem později, k našemu nejobsáhlejšímu rozboru marxismu, i když kritickému a odmítavému. Papež Lev XIII. reagoval encyklikou *Rerum novarum* (Nových věcí) s objasněním zásad sociálního učení církve katolické. Havlovo hodnocení Bedřicha Engelse a marxismu vůbec je zcela „mimo mísu“. **Karel JANIŠ**

Ve znamení tradic vzniku ČSR a bojů proti fašismu

(Dokončení ze strany 4)

úsilí KSČ v 30. letech zmírnit dopady hospodářské krize 30. let a mobilizovat lid proti nebezpečí nové světové války po nástupu Hitlera k moci, domácí a zahraniční odboj v letech 1939-1945, poměry u nás po roce 1945.

Velkou pozornost věnoval Karel Janiš současným tendencím přepisovat dějiny našeho národa po listopadu 1989. Nehovoří se například o strastech a utrpení obyvatel v zázemí a na frontách 1. světové války, o popravách účastníků vzpoury vojáků v Boce kotorské, Rumburku, o politice KSČ za 1. republiky a za 2. světové války, o vzniku a bojích naší vojenské jednotky v SSSR, neslýchaným způsobem je napadán prezident Beneš za uzavření smlouvy ČSR-SSSR 1943, za odsun Němců od nás, za přijetí demise 12 ministrů 25. února 1945 – viz článek Vladimíra Bystrova v Lidových novinách 3. září 2010, Karel Steigerwald a Josef Klíma napadli v denním tisku armádního generála Ludvíka Svobodu (MF Dnes 11. října 2010 a Lidové noviny 25. září 2010). Denní tisk nedávno věnoval velkou pozornost nálezům hrobu Němců u Domanína – prý takových jsou u nás desítky zabitých Čechy v roce 1945 – jde o snahu postavit do stejné roviny nacistické zločiny s našimi. Pokud jde o letošní výročí narozenin a smrti Bedřicha Engelse, uvedl Karel Janiš jeho předpovědi z let 1887-1889 o příští možné válce, které průběh a výsledky 1. světové války plně potvrdily.

Přítomní vyslechli s velkým zájmem způsob spojení tradic vzniku ČSR a bojů proti fašismu se snahami současných padělatelů našich dějin, který jim předložil Karel Janiš. „*Inspiroval*“ předsedu VSA **Jozefa Nálepku** k uvedení některých málo známých skutečností o vzniku tzv. Slovenského štátu, o přípravách a průběhu Slovenského národního povstání, o Janu Švermovi, o rozpadu společného státu Čechů a Slováků. Vystoupení bratra hrdiny SSSR Jána Nálepky vyvolalo též velký zájem.

Ve zprávách o činnosti organizací VSA v Čechách a na Moravě byl podán přehled uskutečněných akcí v uplynulém období, jde především o zachování sochy maršála SSSR I. S. Koněva v Praze na svém místě, o zasazení slovanských lip na místech připomínajících boje proti fašismu. V tom jsou neaktivnější členové VSA v Olomouci. Přírný účastník SNP **František Hejl** charakterizoval boje povstaleckých jednotek proti hitlerovským vojskům jako vůbec nejdůležitější vystoupení odboje proti německému nacismu.

V závěru zasedání RV VSA byla vyslovena potřeba přijímání nových, zejména mladých, členů VSA, spolupráce s dalšími vlasteneckými organizacemi v době narůstání neonacistického hnutí a soustavného přepisování dějin – o to víc je třeba rozšiřovat pravdivý výklad naší minulosti, jak o na zasedání podali Karel Janiš, Jozef Nálepka i František Hejl.

Leopold KRESTA,
Karel JANIŠ

Poslední volby jsou za námi...

Tibor DÁVID, tiskový mluvčí MěO KSČM

Letošní supervolební rok v skončil.

Nastala doba bilancování, vyjednávání o pozice a poté období, v případě komunálu čtyřleté, kdy zvolení zastupitelé mohou zhodnotit, nebo také promrhat mandát, který od voličů dostali.

Jaké tedy byly komunální volby?

Předně byla poměrně značná účast, ale stále více než polovina oprávněných voličů zůstala doma. Celostátně bodovala zejména různá místní seskupení nezávislých, či spíše nestraničských kandidátů. Z parlamentních stran zvítězila ČSSD, KSČM mírně tratila. Ukazuje se, že když jsou socialisté v opozici, berou naše hlasy. Takže v Zastupitelstvu města Brna (ZMB) jich zasedne nově 19 (zisk 29 %), 14 za ODS, 9 za TOP 09, 6 lidovců, 4 za KSČM (voliči nám dali 7,39 % hlasů, roce 2006 to bylo 8,67) a pouze 3 za SZ. Na velké radnici nás

V BOJI O SENÁT JSME NEBODOVALI

Souběžně s komunálními volbami a týden po nich se konaly také volby do horní komory parlamentu. Na jihu Moravy tentokrát v pěti ze sedmi okresů. KSČM v každém z volebních okresů nasadila svého kandidáta (Daniel Borecký Brno-město, Vojtěch Adam Brno-venkov, Stanislav Navrkal - Blansko, Martina Milerová - Hodonín a část okresu Vyškov připadla do kroměřížského okresu).

Nejlépe si vedl Vojtěch Adam, kterému pouze málo chybělo k postupu do druhého kola. Přitom, spolu s Martinou Milerovou, měli proti sobě silné kandidáty ČSSD Jana Žaloudíka a Zdeňka Škromacha. Na základě jednání mezi šéfem jihomoravské ČSSD Michalem Haškem, který požádal komunisty, aby volili ve 2. kole jejich kandidáty a předsedou JmKR KSČM Miroslavem Vlašínem, jsme doporučili našim voličům hlasovat pro kandidáty sociální demokracie.

Ve druhém kole pak skutečně byli senátory zvoleni (s výjimkou Brna-města, kde uspěl lidovec Stanislav Juránek) na jihu Moravy kandidáti ČSSD – i díky našim hlasům. ČSSD ziskem dvanácti mandátů dosáhla poprvé v Senátu převahu. Stále se však ukazuje, že u voličů KSČM nadále přetrvává k senátu nechut volit a nepochopení a horní komoru tak přenechávají pravici.

Tibor DÁVID

tedy budou zastupovat jen Helena Sýkorová, Ladislav Byčtek, Daniel Borecký a Pavel Březa. Faktem je i to, že ze ZMB zmizelo uskupení Brno 2010, neuspěly VV a oslabení zelení končí v opozici. Pro jejich odlišný názor na dopravní projekty, včetně železničního uzlu jim spolupráci nenabízí nikdo.

Dlužno přiznat, že jsme trátili také v MČ. Výsledky jsou následující:

Brno-střed 7,67%, zastupiteli jsou i nadále Hana Blahutová, Aleš Kříž a Jiří Hráček. Ten je našim nejmladším zastupitelem. Zde zvítězila (těsně před ČSSD) ODS. **Brno-sever** 7,51 %, mandáty dostali Emil Vítek a nově též Ludmila Matyášová (77), která se probjovala z hloubky kandidátky. **Královo Pole** 9,26 % a Alois Zlatníček, Marta Pawlasová a Josef Kašpar. **Bohunice** 7,7 %, Vítězslav Klein. **Bystrc** 9,7 % a Pavel Březa, Pavel Novotný a Vladimír Tomsa. **Černovice** 8,81 %, Pavel Kučera a Jiří Vítek. **Brno-jih** 8,37 %, Vítězslav Klabík. **Jundrov** (koalice) 6,61 %, Miroslav Motyčka. **Kohoutovice** 9,32 %, Helena Sýkorová, Marie Knapová. **Komín** 7,37 %, Jiří Dočkal. **Líšeň** 8,75 % a Daniel Borecký, Kateřina Horáková a Zdeněk Matyáš. **Maloměřice a Obřany** 8,37 % Vilém Ožana. **Nový Lískovec** podprůměrný zisk 5,53 %, Petr Všečetka. **Řečkovice a Mokrá Hora** 7,33 %, Radek Malý. **Slatina** 6,88 %, Karel Červinka. **Starý Lískovec** alarmujících 5,23 %, Rostislav Malenák. **Tuřany** 6,22 %, Josef Panáček. **Vinohrady** 8,1 %, Miloslava Orsavová a Alexander Škultéty. **Žabovřesky** 8,14 % a Petr Kalábek a Pavla Po-

korná. **Židenice** 6,59 %, Dalibor Ledvina a Vladimír Novotný. V dalších MČ jsme nekandidovali.

Celkově pro nás komunální volby 2010 znamenají čtyři mandáty v ZMB a celkem 35 mandátů v ZMČ. Po jednom zastupiteli jsme kromě ZMB přišli o jedno místo v ZMČ v Bohunicích, Brně-severu, Brně-jihu, Chřelicích, Řečkovících, Starém Lískovci a Slatině.

Analýza příčin propadu přísluší MěV a Mív KSČM.

Nabízí se však jediný okamžitý závěr: **stávající zastupitelé budou muset jednak více pracovat, ale také a zejména dávat více o sobě vědět! Prostředky k tomu dosud máme – ECHO a webové stránky, též Haló noviny a také pravidelné tiskové konference.**

Jen je třeba se naučit je využívat!

NEMŮŽEME DOPŘEDU TVRDIT, ŽE ZA VLÁDY TROJKOALICE BUDE VŠE ŠPATNÉ. MNOHÉ BUDE JEŠTĚ HORSÍ!

Druhá světová válka se vrací ve formě nejvyšších státních vyznamenání

U příležitosti letošního státního svátku 28. října udělil prezident republiky Václav Klaus vyznamenání 22 osobnostem.

Řád Bílého lva, vojenská skupina, obdrželi:

- **plukovnice Marie Ljalková-Lastovecká**, účastnice bojů naší vojenské jednotky v SSSR od Sokolova, Kyjev, západní Ukrajinu přes Duklu i na našem území jako zdravotnice a později jako první žena ostřelovač.
- **plukovník Emil Boček**, stíhací pilot na západní frontě. V současné době je předsedou Svazu letců RAF a podílel se významně na pořízení a odhalení sochy prezidenta Edvarda Beneše v Brně.
- **plukovník Jan Plovajko**, který po 3letém věznění v gulagu vstoupil v Buzuluku do naší vojenské jednotky a prošel s ní všechna její bojová nasazení přes Duklu po Prahu. Za protisovětské postoje byl v roce 1948 a 1968 perzekuován. Po rehabilitaci je nyní členem Čs. obce legionářské a Českého svazu bojovníků za svobodu.

Řádem Tomáše Garrigua Masaryka byl vyznamenán **Jan Janků**, jemuž se podařil útek z totálního nasazení v Německu na Západ, kde vstoupil do řad čs. zahraniční armády. Po únoru 1948 byl jako člen skautské organizace „Světлана“ zatčen, vyslýchán v Uherském Hradišti a trest smrti mu byl změněn na 20 let těžkého žaláře. Je aktivním členem Konfederace politických vězňů a Junáka.

kj

POSTŘEHY Z ŘÍJNOVÝCH VOLEB

Karel JANIŠ

V komunálních volbách v roce 2006 vedla ODS ve 21 statutárních městech ze 24, v roce 2010 vede ČSSD ve 13 a ODS ve 4 těchto městech, v Praze vede TOP 09, ODS má ale „tuhý kořínek“: jde do koalice buď s ČSSD nebo s TOP 09, KDU-ČSL a VV.

Volební účast v komunálních volbách byla 48,5 %, v 1. kole senátních voleb 44,59 %, ve 2. kole 24,64 %.

Zvoleno bylo 27 senátorů – ČSSD 12, ODS 8, TOP 09 2, KDU-ČSL, Severočeši 2, Nestraniční 1, KSČM a VV ani jednoho.

Složení Senátu 2010-2012: Klub vítězů voleb ČSSD 41, kluby vládní koalice ODS 25, TOP 09 + hnutí STAN (Starostové a nezávislí) 3 + SOS (Strana pro otevřenou společnost) 1 + NSK (Nezávislí starostové pro kraj) 1, KDU-ČSL 5 (vznikne senátorský klub). Nezařazení do klubů – KSČM 2, S.cz. 2 (Severočeši) a hnutí Nestraniční 1 (asi bude v klubu KDU-ČSL). Celkový počet senátorů 81.

Do Senátu se nedostali v 1. kole voleb: Tomáš Vandas, Vlastimil Balín (z KSČM do hnutí Mostečané Mostu), Josef Zieleniec, Augustin Bubník, Jana Bobošíková, Lucie Talmanová, Olga Zubová, Michaela Šojdrová, Jana Volfová, Jan Kasal a všichni kandidáti KSČM.

Ve 2. kole neprošli matadoři Senátu za ODS místopředsedové Jiří Šneberger a Jiří

Liška, Tomáš Julínek, Liana Janáčková (nepomohla jí podpora Petra Nečase), stínový ministr financí ČSSD Jan Mládek, exeurokomisař Vladimír Špidla (bude psát, radit ČSSD a učit o sociální politice u nás i v zahraničí), ekolog Bedřich Moldan (o 70 hlasů), Stanislav Czudek (jediný za VV).

Několik údajů o nově zvolených senátorech: Jen 6 z 21 opětovně zvolených kandidátů obhájilo mandát – z ODS Tomáš Jirsa, Pavel Eybert, Jiří Oberfalzer, Přemysl Sobotka (předsedou Senátu již nebude, už se vidí na Hradě v roce 2013), Jan Horník a Jaromír Štětina za TOP 09 (z nově zvolených je nejstarší, má 67 let).

Nejvíce hlasů ze všech dostal onkolog Jan Žaloudík – 21 684 proti Julínkovi, který obdržel 10 527 hlasů). **Nejmladší** je Dagmar Terelmešová – 41 let, **nejstarší** je Jiří Dienstbier – 73 let, oba ČSSD.

Mezi zvolenými senátory jsou hejtmani

Jaroslav Palas a Martin Tesařík, exhejtmani Stanislav Juránek (nyní vicehejtman) a Miloš Vystrčil, jeden poslanec – Zdeněk Škromach a 8 starostů.

Nejvíce hlasů dostali absolventi pedagogických fakult a vysokých zemědělských škol, 3 lékaři, 1 právník a absolvent fakulty tělesné výchovy a sportu Jozef Regec, trojnásobný mistr republiky v cyklistice.

Nastal konec nadvlády ODS v Senátu, vítěz voleb ČSSD zvolí nové vedení Senátu poměrným zastoupením. Vládní strany propadly, ODS podstatně oslabil, TOP 09 jen 2 senátory, VV ani jednoho. KDU-ČSL bude mít senátorský klub. Taktik Petr Nečas však míní, že na politice reformem se nic nemění, strateg Miroslav Kalousek hovoří o 5měsíčním zdržení přijímání nových zákonů, ale další strateg Přemysl Sobotka hovoří o zdržení a 2-3 měsíců – má dlouholetou parlamentně-senátorskou praxi.

Karel Janiš

VOLIČŮM DĚKUJEME!

Vedení MěO KSČM a také kandidáti a zejména zvolení členové ZMB a ZMČ děkují občanům, kteří v komunálních volbách dali své hlasy kandidátkám KSČM. Předseda MěV KSČM Ladislav Býček také poděkoval za práci mnoha členům strany i sympatizantům, kteří se obětavě a aktivně zapojili do předvolební kampaně, nebo zastupovali KSČM v okrskových volebních komisích. Své poděkování za důvěru a hlasy vyslovují také kandidáti do Senátu Parlamentu ČR Daniel Borecký a Vojtěch Adam. **red**

NADČASOVÁ BÁSEŇ

Eduard Bass

Drahota (1913)

SLÁDCI KLEJÍ - ZATROLENĚ
CHMEL UŽ ZASE STOUPL V CENĚ
CHCEME-LI JEN SKROMNĚ ŽÍT
PIVO MUSÍ PODRAŽIT

MOUKA DRAŽŠÍ VIZTE CENY
KŘIČÍ PEKAŘ USTRAŠENÝ
CHCEME-LI JEN TROCHU ŽÍT
HOUSKY NUTNO PODRAŽIT

ALE NÁM SE NEJHŮŘ DAŘÍ
NAŘÍKAJÍ UZENÁŘI
CHCEME-LI JEN SKROMNĚ ŽÍT
BUŘTY NUTNO PODRAŽIT

PAN DOMÁCÍ HNED SE STRAŠÍ
MASO, PIVO, CHLĚB JE DRAŽŠÍ
CHCEME-LI JEN SKROMNĚ ŽÍT
ČINŽI NUTNO PŘIRAZIT

KDOPAK BY SE TOHO NELEK
STÁT TÍM TRPÍ JAKO CELEK
ABY MOHL VYJÍTI
NUTNO DANĚ ZVÝŠITI

KONSUMENTU NELZE VÍCE
NEŽLI JÍT A OBĚSIT SE
UČIŇ TO VŠAK NEPRODLENĚ
DOKUD ŠPAGÁT NESTOUP V CENĚ

DOBŘÍ ČLOVĚK JEŠTĚ ŽIJE. JEN ŠKODA,
ŽE NA HRANICI BÍDY A HUDBY.

VÍC, NEŽ SI MYSLÍME

V předvolebním čase zazářily na billboardech odvážné myšlenky. Radost je čist. Posudte sami:

“Jsme na jedné lodi, víc, než si myslíte.”
“Politika potřebuje zdravý rozum víc, než si myslíte.”
“Jsme čitelní víc, než si myslíte.”
“Stavím na Vaší podpoře víc, než si myslíte.”
“Je nutné nalít si čistého vína víc, než si myslíte.”
“Královo Pole je bohatší, než si myslíte.”

Uvedená hesla zplodila strana TOP 09. Jsou prázdná, dutá, nic neříkající. Jejich autoři se zřejmě obracejí na nemyslicí tvory, ale co – účel světí prostředky.

Za nejnehoraznější považuji výrok významného onkologa prof. Vorlíčka:

“Budu se o Vás starat, i když nebudete nemocní.”

Takže, nezaměstnaní, lidé škrcení zlodějským nájemným, zajděte za ním. Postará se. **(are)**

Naštvanost lidí stoupá. Řekl v rozhovoru pro Hospodářské noviny 24. září 2010 předseda odborů Jaroslav Zavadil (1944). Trvá nám dlouho, než se rozhoupeme, dlouho kritizujeme v různých restauracích, práť se o své věci, jít do ulic, to nám jaksi chybělo, jsme spíš švejci než sebevědomí občané, ale pak jsou tady určitá periodická období, kdy se národ zvedne a prostě do toho šlápne. Tohle není rok 1968 nebo 1989, ale v poslední době narůstá rozštěpení společnosti, víc a víc se dělí na bohaté a chudé, a to není dobré, už za Topolánkovy vlády reforma veřejných financí nasypala bohatším a chudším se odebralo – nakonec prodělaly rodiny s výdělkem do 40 tisíc korun a polepšily si ty, co mají příjem nad 70 tisíc. A lidé to cítí a jsou nervózní a naštvaní. Největší odborářská demonstrace od roku 1994 je důkazem, že naštvaní lidí roste. Bude stále těžší zabránit projevům násilí ze strany protestujících. S Petrem Nečasem je dohoda obtížná, Radek John se s ním bojí setkat a Václav Klaus by si měl nastudovat teorii odborového hnutí (*vážná varování odborů vláda nebere příliš v úvahu, spoléhá na svých 118 hlasů koalice, zvolí tzv. salámovou taktiku – pomalé utahování šroubů!*).

Čtvrtý odboj. Politolog Jiří Pehe (1955) v Právu 24. září 2010 napsal, že den po demonstraci odborů schválil Senát zákon o tzv. třetím odboji, i když neexistuje společenská shoda na tom, zda odpor proti komunistickému režimu na sebe kdy vzal formu „odboje“. Když už s pojmem „odboj“ nakládají politici s takovou volností, možná se ve světě odborářského protestu nabízí trochu ironická otázka, zda nejsme svědky začátku „odboje čtvrtého“. Nástup současné pravicové vlády s jejím neoliberálním programem by to bohužel mohl změnit. Problém je, že „reformy“ se nesou v duchu jakéhosi třídního boje, v němž jsou například státní zaměstnanci vykreslováni jako přeplacení paraziti na soukromém sektoru, sociálně nejslabší ponižování slogany, jež naznačují, že se buď štítí práce nebo jsou neschopní. Toto rozeštvávání skupin zaměstnanců je doprovázeno podobnou rétorikou ve vztahu „zaměstnaných“ k nezaměstnaným. Jsou proti sobě stavěny různé skupiny těch sociálně nejslabších. Vláda a s ní spříznění novináři (*učetně*

uvaděčů pořadu Události a komentáře od 22,00 hod. na TV 24 - ti zejména každým dnem!) dělají vše, aby současný politicko-ekonomický systém v očích veřejnosti přeměnili v režim, v němž stávky se brzy mohou stát formou odboje. Taktika „rozděl a panuj“ nemůže být dlouhodobě účinná, protože se to vše děje na pozadí velmi chabého úsilí dělat něco se systémovou korupcí, v níž se ztrácejí desítky miliard, které by samy o sobě hravě zaplatily to, co se vláda snaží uspořít na zaměstnancích. Bude-li tento asociální útok pokračovat, velmi brzy budeme opět žít ve společnosti, jež se bude dělit na ty „nahore“ a ty „dole“ (*už v ní žijeme!*). Prezident demonstrující odboráře uráží pohrdlivými výrazy, otevírá „strana a vláda“ obchvat astronomicky předražený. Postavil-li by se za cenu srovnatelnou s Německem, nemusela by vláda

STŘÍPKY NEOBVYKLÉ

škrtat některé sociální dávky. Příkladů prorůstání politické a ekonomické moci by bylo možné uvést mnohem více. Toto vše podřívá legitimitu současného systému, který se v očích stále většího množství lidí může brzy změnit v nespravedlivý režim, a pocit nespravedlnosti je bohužel často doprovázen radikalizací, která už nestojí o dialog s mocnými (*velmi dobrá charakteristika současné situace!*).

Pokusili se najít odpověď na výsledky voleb. Václav Klaus řekl, že ODS dopltila na nešťastné Topolánkově předsednictví a na prorůstání lobbistických skupin do této politické strany. Mirek Topolánek se ohradil tvrzením, že pokud byl někdo v Česku symbolem prorůstání byznysu do politiky, byl to právě Václav Klaus a podnikatelská klika, která jej obklopuje už z dob divoké privatizace (*nemají si co vyčítat, Klaus zahájil něco, v čem Topolánek pokračoval*). Martin Komárek v Mladé frontě Dnes 21. října 2010 napsal, že Klaus je symbolem přechodu ke kapitalismu, jeho chyby jsou velké, ale zásluhy větší. Kroužkovací a křížkovací revoluce vyjadřovala dlouhodobé znechucení voličů z nadřazeného chování politiků, co se zahnízdilo zcela zbytečně v Klausově éře (*ale dvoje volby tomu odpomohly jen zčásti!*).

MARX kardinálem. Titulek Katolického týdeníku č. 44 z 26. října 2010 uvádí, že papež Benedikt XVI. jmenoval 24 nových kardinálů většinou ve věku do 80 let a budou se podílet na volbě příštího papeže. Je mezi nimi i mnichovský arcibiskup Reinhard Marx – 57letý – který se dlouhodobě zabývá sociálními a ekonomickými otázkami a nedávno dokonce vydal knihu s názvem „Kapitál“. Jde o to, aby církve byla schopna působit na společnost a stát v úzkém dialogu s politikou a ekonomikou, a to na vysoké úrovni (*aby také politici hlásící se ke křesťanství se řídili zásadou solidarity s nejhudšími!*).

Ke cti posledního českého krále. 20. října 2010 byla na Petrově bohoslužba na počest rakouského císaře Karla I. Habsburského blahoslaveného – papež Jan Pavel II. určil v roce 2004 svátek tohoto císaře 21. říjen – den uzavření jeho sňatku s císařovnou Zitou. V homolii administrátor farnosti páter Petr Šikula řekl, že Karel I. poznal krutost války, hledal cesty k míru, miloval všechny národy mocnářství a i ve vyhnanství na Madeiře se nepřestával za ně modlit. Není pravda, že všechno rakouské bylo špatné, jak nám říkali ve škole. Kdyby Karel I. nastoupil na trůn dříve, mohl náš život vypadat úplně jinak, český národ se mohl vyhnout mnohým tragédiím (*páter zapomněl na střelbu do účastníků demonstrace hladu v Prostějově 26. 4. 1917, na popravy vedoucích vzpoury v Boce kotorské v únoru, v Rumburku v květnu a v Kragujevacu v červnu 1918 – to vše za vlády Karla I. blahoslaveného; událost na Petrově a zpráva o ní v Katolickém týdeníku č. 44 je příspěvkem katolické církve k 28. říjnu*).

Vyznamenali se. Vladimír Kučera (1947) v Mladé frontě Dnes 27. 10. 2010 uvedl, že vznik ČSR nás zajímá jako láska naší prababičky. Koho zajímají bouře našich vlastenců v roce 1939. 28. říjen vyvolává zapadlé pojmy jako národní identita, kořeny vlastenectví, národní zájmy (*je aktivním přepisovatelem našich dějin v televizním pořadu historie.cz*). Miloslav Bednář (1948) v Lidových novinách 27. 10. 2010 uvedl, že kdyby byl v roce 1938 prezidentem Švehla, možná by nebyl Mnichov a za 10 let komunisté u 40leté samovlády (*větší nesmysl si není možné vymyslet*). A televize večer 28. 10. zamřela projev předsedkyně Svazu bojovníků za svobodu, nehodil se jí do krámu! **kj**

Brněnský folklorní soubor Javorník chystá oslavu 60. výročí svého zrodu. Stěžejní akcí bude slavnostní představení v Mahenově divadle v Brně v sobotu 13. listopadu. „Pojali jsme je jako setkání tří generací, takže vedle nynějších aktivních tanečníků a muzikantů vystoupí s některými čísly i bývalí tanečníci a muzikanti. Dostane se i na potenciální budoucí členy Javorníku, vystoupí rovněž dětský soubor Javorníček. Na sobotu 6. listopadu chystáme besedu u cimbalu s bývalými členy souboru,“ řekl jeho vedoucí Ivan Nedělka.

V současné době působí v Javorníku 50 tanečníků, zpěváků a muzikantů. Za šest desetiletí se jich v něm vystřídal přes 400. Soubor má za sebou na 600 vystoupení. V posledních deseti letech jich bývá až 10 ročně.

Bohatá je ediční činnost Javorníku. Vedle čtyř dlouhohrajících desek natočil sedm kompaktních disků. Nejnovější s názvem Lučina, lučina zelená s 20 písněmi je počinem k jubileu. Na natáčení se podíleli nyní i bývalí členové souboru. Ze sběru písní na Valašsku pocházejí autentické nahrávky, zaznamenané starými členy na magnetofonový pásek a později upravené pro cimbalovou muziku či zpěv.

Začátkem padesátých let se chlapci a děvčata, pracující v Kovomatu a Mototechně, sdrúžili v souboru, nesoucím název Vlajka mládí. Po shlédnutí filmu Zítřka se bude tančit všude, se několik nadšenců rozhodlo uspořádat putovní prázdninový výlet na Valašsko, odkud si přivezli několik desítek písní. Nedivím se jim. Tento film jsem viděl tenkrát v ostravském kinu Vesmír třikrát v jediném dni a začal jsem jezdit do Vsetína. Valašsko způsobilo, že Vlajka mládí „budovatelská“ se proměnila ve Vlajku mládí folklorní. V šedesátých letech se přejmenovala na Javorník. Z historie souboru patří nesporně k nezapomenutelným radostným zážitkům jeho první gramofonová deska v roce 1955, první rozhlasové natáčení v roce 1956, první televizní pořad a v roce 1959 první zahraniční zájezd a to do Francie. Ivan Nedělka s oprávněnou hrdostí vypočítává, že soubor navštívil jednou Anglii, Chorvatsko, Maďarsko, Polsko, Portugalsko, Řecko a Švýcarsko, dvakrát Bulharsko, třikrát Francii, Nizozemsko, Rakousko a od začátku roku 1993 Slovensko a nejčastěji – už šestkrát – byl v Německu. V roce 1982 obdržel Javorník od Nadace Fridricha von Schillera Evropskou cenu za lidové umění. Ocenila tak jeho dlou-

holetou tvůrčí a sběratelskou činnost. Vystoupení Javorníku se vyznačují vyvážeností tanečního, hudebního i pěveckého projevu, nápaditou propracovaností všech programových čísel při respektování folklorních předloh. Příznačná je péče o stylovou čistotu krojů.

Původní cimbalová muzika souboru Javorníku se v roce 1990 stala samostatným právním subjektem. Nese název Cimbalová muzika Javorník. Nahradila ji muzika v čele s primášem Mirko Otáhallem, která do té doby hrávala s dětským souborem Javorníkem a „dospěla“. A osamostatněná Cimbalová muzika Javorník,

hrající v současné době především pro radost a potěšení své, svých příznivců a přátel, má i nadále obdivovatele u nás i v zahraničí. Její repertoár vychází z tradičních národopisných oblastí Moravy a nepomíjí ani Čechy a Slovensko. Ráda přijímala pozvání do Nizozemska, Velké Británie, Francie, Švýcarska, Rakouska a Portugalska, ale cestovala rovněž do Kazachstanu, Litvy, Bosny a Hercegoviny, Chorvatska, Slovinska, Srbska, Bulharska a Ruska. Tam navštívila Moskvu, Nižní Novgorod, Petrohrad, Povolží, Ufu, Irkutsk, Čeljabinsk, Jekatěrínburg a dokonce dvakrát Kazaň.

KULTURNÍ KALEIDOSKOP

V choreografii legendární postavy v poslední třetině 20. století působící v zahraničí Jiřího Kiliána bude v **Janáčkově opeře** reprizován (4. - 8. XII.) balet na III. větu Janáčkovy Sinfonietty a Janáčkova opera Výlet pana Broučka do měsíce v režii Pamelý Howardové. Neleže doufat, že to nebudou reprízy poslední. Z činoher v **Mahenově divadle** bude premiérována (17. XII.) Hrubínova hra Oldřich a Božena. Je poctou básníkovi k jeho stoletému výročí narození a navíc jde o kultovní hru 60. let 20. století. V **Redutě** reprizovaná (27. XI.) Korespondence Voskovce a Wericha v adaptaci Dory Viceníkové, jako kronika 20. století zahájila v premiéře (5. XI.) jednu z nejdůležitějších událostí na brněnské činoherní scéně - divadelní festival Redfest. Vystřídala se pak s Redutou spřátelená divadla, jako Dejvické divadlo s inscenací 39 stupňů, Divadlo Na zábradlí s úpravou Molliera Tartuffe Games, Činoherní klub Praha a obzvláště vzácný host Těatr Zoopark z Nižního Novgorodu. Přijel s jevištní úpravou kultovního filmu Moskva-Pětušky a diváci měli ojedinělou příležitost vidět Ruskou divadelní školu.

Městské divadlo na Činoherní scéně premiéruje (11. XII.) konverzační komedii Stefana Vogela Dobře rozehraná partie. V hlavní roli je nositelka divadelních cen Marie Herfortová a režie se ujal osvědčený Stanislav Slovák.

Divadlo Husa na provázku premiéruje (23. XI.) dramaturgii Čapkovy Hordubala Josefem Kovalčukem v režii J. A. Pitínského. V hlavních představitelích nechává rozvinout herectví Vladimíra Hausera a osudové Evy Vrbkové.

HaDivadlo uvádí v premiéře (26. XI.) Nová dobrodružství Huckleberryho Fin-

na. Jde o inspiraci klasickým dětským románem přesazeným do Evropy již hrdina křížuje převedené Janou Hanzelovou v režii Jána Mikuše. Má podtitul rodinné představení a bude zajímavé jak se inscenátoři s předlohou vyrovnají.

Divadlo Polárka reprizuje (23. XI.) Čapkovu povídkovou sbírku Z jedné kapsy i z druhé kapsy v přepisu Bronislavy Krchňákové a Konráda Popela, který i režíruje. Premiéra (11. XII.) Tady je Krakonošovo v režii Zdeňka Jecelína je variací na kultovní televizní Večerníček, krkonošské pověsti a klouzlo drsných hor, kde se může přihodit cokoliv.

Divadlo Radost uvádí pro nejmenší (21. XI.) klasickou českou pohádku o Honzovi, který se nikoho nebojí, zachrání princeznu ze zakletí, zamiluje se do ní a vezme si ji za ženu převeděnou Jakubem Šafránkem v režii Tomáše Kočka.

Divadelní studio V rovněž pro malého diváka reprizuje (28. XI.) po premiéře (13. XI.) barevnou písničkovou pohádku Otesánek v divadelní úpravě Jitky Vrbkové a v režii Markéty Břundové.

Filharmonie Brno připravila publiku v Janáčkově divadle (2. - 3. XII.) exkluzivní hudební zážitek Rachmaninovým Klavírním koncertem č. 1 v podání Olgy Kern za řízení Petra Altrichtera. Posluchači tak budou mít vzácnou možnost opět uslyšet Ruskou klavírní školu. Na stejném místě pod taktovkou Alexandara Markoviče zazní (9. - 10. XII.) božská délka Brucknerovy Symfonie č. 7, jak ji hodnotila dobová kritika. Klavírní skladby Chopinovy budou provedeny (7. XII.) v Besedním domě v Komorním cyklu Spolku přátel hudby v podání bývalého zázračného dítěte, které plynule přešlo na výsluní interpretační špičky-Martina Kasíka. (V)

OBRAZY A KERAMIKA V GALERII PLAMÍNEK NA RADLASE

Galerie Plamínek na Radlase v areálu akciové společnosti RWE - Jihomoravská plynárenská v Brně v Plynárenské ulici č. 1 je do 3. prosince dějištěm výstavy obrazů Evy Londinové a Svidnické keramiky Aleny Effenbergerové. Tato veřejnosti přístupná galerie (v pracovních dnech od 9 do 18 hodin) byla znovu otevřena začátkem listopadu 2006 a pořádá každoročně 10 až 11 výstav. Dává příležitost, aby v ní představili svá díla pracovníci společnosti i začínající umělci z celého kraje. Spolupracuje s Domem umění města Brna.

Eva Londinová si malířskou tvorbu zvolila k vyjadřování svých pocitů, nálad svých vlastních i lidí s nimiž se setkává. K vyjádření těchto pocitů volí většinou techniku olejomalby na plátně. Profesionálně se malbě věnuje od roku 2005. Za sebou má už pět výstav, jednu z nich ve své vlastní galerii *Cesta skrze světlo* v Tišnově. Náměty obrazů nikdy předem neplánuje. Tvrdí, že maluje, když má potřebu tvořit. V jakoukoliv hodinu. Každý obraz pokládá za své dítě. Neklade si žádné hranice, marně byste je hledali a snažili se uzavřít je do pevných definic či klíšé.

Máme jedinečnou příležitost shlédnout ukázkou dynamičnosti, umělecké invence, zručnosti, které se v každé její práci originálně spojují a vypovídají o tom, jak mimořádnou je osobností. Pracuje s barvou, s jejími estetickými a výrazovými

Bohumil HLAVÁČEK

vlastnostmi a kvalitami. Počítá s jejím elementárním účinkem na vnímatele. Užívá tradičních i vlastních postupů. Neustále se v ní vyrovnává rozumová složka se složkou citovou a volně naplňovaný řád s působením náhody. Snaží se postihnout skutečnost v její složitosti, proměnlivosti, stálosti i pomíjivosti. Rozvíjí sled gest, struktur, světla a barevnosti tónů, v nichž se neustále ovlivňují různorodé skladebné a výrazové prvky. V její tvorbě se prolínají pokora a nové nápady a postupy, které čekají na rozvíjení a využití všech možností.

Malíř jižní Moravy Antonín Vojtek se o Evě Londinové vyjádřil, že je originální, zvláštní, jiná, jako by nebyla z této planety a že je to dobře. Její obrazy evokují planetu Mladého prince, jeho údiv, jeho naivitu. Londinová chodí mezi námi, ale duchem je nám vzdálená. Oproštuje se od vlivu a maluje tak, jak to cítí její srdce. Proto její obrazy nesou stopy naivity. Jejich autorka věří, že cesta od srdce k srdci je správná, i když v dnešním světě to není cesta lehká. Malířka kráčí tím správným směrem. Vzhůru za svými sny, za svými iluzemi. Často se skloněnou hlavou, nevnímá okolí, zahleděna do svého světa. Ten její svět spatřujeme na jejích obrazech. Citlivého člověka okouzlí.

Nádhernou kolekci krajkové a rezné keramiky přivezla na výstavu do Plamínku Alena Effenbergerová.

NOVÝ FILMOVÝ DOKUMENT O HUSOVICÍCH

Vy neznáte Krkošku?

je název pozoruhodného sedmadvacetiminutového filmového dokumentu na DVD o minulosti a přítomnosti brněnských Husovic. Jeho vydavatelem je občanské sdružení Moravskoslezský kruh. Vznikl rozvinutím několika motivů z knihy renomovaného publicisty Antonína Hošťálka *Husovická romance*, která vyšla v roce 2007. Husovice jsou pro Hošťálka tím, čemu se nejspíš říká domovina nebo jen nejobyčejnější domov. „Možná, že Husovice jsou trochu jako byla naše rodina. Chudé, plebejské... A maličko ponížené,“ vyznal se Hošťálek. Cítí stále jejich zvláštní zpomalený rytmus, vanutí minulých časů. A i když mizí jejich typický kolorit, ztrácí svou poezii – patří zřejmě k místům, která mají auru. Na tvorbě filmového dokumentu spolupracovali Karel Slach, Antonín Hošťálek, Blanka Švábová a Petr Jabůrek.

Proměny brněnské proletářské čtvrti Husovic, podobné Žižkovu nebo Vítkovicím, dokument sleduje na zdejším jednotě sokolské, vzdělávacím a divadelním spolku Svatoboj a místních továrnách. Kamera Karla Slacha hned na začátku filmu přivádí diváka do secesně-kubistického chrámu, postaveného v roce 1910 z dělnických sbírek. Dnes v něm působí františkáni. Husovice sousedí s Maloměřicemi a bývalým letoviskem Obřanami. Esslerova továr-

Bohumil HLAVÁČEK

na na jejich rozhraní se vzorně nazývala katedrálou práce. U řeky Svitavy byly stánky s cukrovou vatou a půjčovna ly se tam lodičky. V roce 1871 vznikl čtenářský a vzdělávací spolek Svatoboj, do jehož základů vložil Pankrác Krkoška heslo „Vzdělání je naše spasení“. Slavné časy zažil divadelní soubor Svatoboj. Jeho členy byli i T. G. Masaryk a Alois Jirásek. V roce 1886 založil Krkoška sokolskou jednotu. Když o rok později tento učitel, novinář, spoluzakladatel Rovnosti, horlivý zastánce darwinismu a marxismu a šířitel osvěty zemřel, na husovický hřbitov ho doprovázely stovky sokolů v krojích. Film divákům klade otázku: Co dělá dnes husovické sokolstvo? Připomíná jim také, že v roce 1900 bylo v Husovicích na dvě desítky menších továren, většinou textilek. Podíl v řadě z nich měla rodina Tugendhatova, pro jejíž potomky postavil Mies Van de Rohe světoznámou vilu v Černopolní ulici.

Historie Husovic je spjata s mluvčími proletariátu, jimiž byli lidé obecně ctění a vážení. Filmový dokument uvádí, že k nim patřili otec básníka Halase František Halas starší, páter František Venhuda a hlavně novinář a šířitel osvěty Pankrác Krkoška. „Proletáři z Husovic již vymizeli, stejně jako jejich ideály a naděje o sociální rovnosti, které tak o-

vážlivě nazývali historickou nutností. Zůstal po nich jen ten nepravděpodobný chrám“, jsou posledními slovy filmového komentáře. Předcházejí jim rozpačité odpovědi dnešních obyvatel Husovic na otázky, co jim výše uváděná jména říkají. Většinou už nic...

Bohumír Pospíšil

Dnešní svět

*Vystříkám svůj song na zeď sprejem,
jen tak narychlo, když k zániku spějem,
kdy se morálka a právo červená a stydí,
kdy přestává být tato země domem lidí,
kdy se zločinci, dacani a vrazi rychle množí,
kdy navzájem se likvidují bombami a noži,
v tom světě nechci žít, nejsem tam doma,
to je mnohem horší, než byla Sodoma.*

Bohumír Pospíšil

Vysvětlení

*Pravičáci lezou zpátky jako raci
a za jedinou lidskou generaci
stačili zadlužit náš malý stát,
ohromený občan zůstal stát
nad dluhem přes jeden bilion
a kdo to vlastně zavinil, on?
Kapitalismus či komunisté?
Vysvětlení už je dneska jisté.*

Vznik Masarykova okruhu ovlivnil společenský a kulturní obraz města Brna, které se jeho prostřednictvím stalo jedním z center evropského a světového okruhového závodění. Masarykův okruh prezentuje Brno s několika malými přestávkami už 80 let. Od počátku hrál velmi významnou roli ve vývoji automobilismu, inspiroval konstruktéry a výrobce automobilů k hledání nových koncepcí. Jejich snaha o dosažení vyšších met ovlivnila v konečném důsledku také vývoj motorů, motocyklů a automobilů vyráběných nejen v Brně, na Moravě, ale i v celém Československu. Prostřednictvím Masarykova okruhu se proslavilo nejen Brno, ale také Československá republika. Proto Technické muzeum uspořádalo k tomuto fenoménu, jenž letos jubuluje, výstavu. Ta skládá hold jezdcům, konstruktérům, automobilem a ostatním, kteří stáli u zrodu okruhu i okruhového závodění vůbec a bez nichž by ani automobilový vývoj nebyl dnes tak daleko. Byli to hrdinové, kteří usedali za volanty leckdy nespolehlivých strojů a vydávali se vstříc dobrodružství doslova s větrem o závod. Jen díky jejich odvaze, se zkoušely nové vozy, mohly být vyvíjeny další moderní, dokonalejší a rychlejší vozy. Potrvá do 28. února příštího roku.

Výstava představuje v průřezu historii Masarykova okruhu a je členěna do pěti základních etap podle vývoje trati. Roky 1930–1937 zahrnují období největší slávy okruhu. V té době vznikl a trať měřila neuvěřitelných 29,14 km. Jezdili zde jezdci zvučných jmen (Chiron, Carraciola, Morgenstern, „Létající Manton“ - Nuvolari, Bruno Sojka atd.).

Druhá etapa (1949–1963) začíná po několikaleté přestávce způsobené válkou. Trať ale byla zkrácena (17,8 km) a směr jízdy se otočil. Poprvé se závody jely pod názvem Velká cena. Od roku 1950 začíná nová éra závodů motocyklů, které později zcela zastínily automobily. Rok 1949 byl také ve znamení tragických havárií. Viz např. Farinova zatáčka.

V období 1964–1972 dochází ke třetí úpravě „přírodního“ okruhu. Opět je zkrácen, tentokrát na 13,9 km, a povrch celé trati je vyasfaltován. Sláva automobilových závodů je definitivně u konce, závodů se nyní účastní již jen závodníci z východního bloku.

Poslední úpravy na Masarykově okruhu proběhly v roce 1975. Došlo k dalšímu zkrácení, trať se vyhnula některým problematickým úsekům, např. Novému Lískovci a kohoutovickým zatáčkám. Díky tomu

se značně zrychlila. V roce 1986 se už také obyvatelé Brna mohli chodit dívat na rychle pokračující stavbu nového okruhu. Zprovoznění speciálního automotodromu v červnu roku 1987 zahájilo zcela novou etapu v historii brněnského Masarykova okruhu.

Jednotlivé etapy okruhu prezentují historické závodní automobily a motocykly. Z předválečného období např. Bugatti 37A, vůz, se kterým se zúčastnil jezdec Bondy hned prvního závodu v roce 1930. Nakouknout pod kapotu budou moci návštěvníci u chasis vozu Z14. Vozy tohoto typu startovaly na Masarykově okruhu v letech 1931–1937.

Divadlo na Orlí

Už koncem září byl položen základní kámen **Divadla na Orlí – Hudebně-dramatické laboratoře**. To je oficiální název objektu, jehož investorem je Janáčková akademie múzických umění. Škole má přinést špičkové vybavení, zejména v oblasti zvukových a světelných jevištních technologií. Brňanům pak variabilní scénu mladého umění. Zároveň bude zastavěna proluka, která hyzdí město už od 2. světové války. Stavba podle návrhu architektů Pavla Rady a Milana Raka má být hotova koncem příštího roku. **did**

VÝSTAVA ŠANGRI-LA JE TAKÉ O ETNOLOGII, O FOLKLORU

Šangri-la je název jedné z největších putovních výstav svého druhu ve střední Evropě, která je do konce listopadu otevřena v areálu Olympia show Hall v Modřicích u Brna. Na ploše 1500 čtverečních metrů je soustředěno více než 1000 originálních exponátů z putování brněnského cestovatele, spisovatele, fotografa a podnikatele, osmačtyřicetiletého Ing. Rudolfa Švaříčka bájným údolím věčného štěstí Šangri-la, ukrytým hluboko v Himalájích na území Tibetu, Nepálu, Bhútánu a Indie. Jak se přesvědčili členové Klubu novinářů – seniorů z jihomoravské regionální organizace Syndikátu novinářů ČR, výstava je zajímavá i pro čtenáře našeho časopisu. Podává totiž obraz těchto zemí ve fantastické barevnosti. Přibližuje i svérázné zvyky, tradice a rituály, odlišné od naší přetechnizované civilizace.

Ohromující jsou originály i věrné repliky hinduistického i buddhistického chrámu, kláštera, svatyně, nebeského pohřebiště, tržiště nebo rušné ulice. Návštěvníci uvidí vedle vycpaných zvířat živé krokodýly, hady, želvy, ryby, líheň tropických motýlů v expozici horského pralesa a také živou džungli s orchidejemi, lotosovými květy, banánovníky i kávovníky. Výstava klade důraz také na etnologii, na folklor. Všímá si ekologie a ochrany životního prostředí.

Aero Minor (1949), Škoda 1100 Sport (1949) a Tatra monopost jsou zástupci poválečné éry na Masarykově okruhu. Od roku 1950 začínají na okruhu dominovat motocykly. Tuto éru prezentují JAWA 250 2xOHC z roku 1950 nebo JAWA 250 R (1959) a další.

Ze zástupců pozdějších období stojí za to zmínit Tatra 603 B5, která získala v roce 1967 třetí místo s posádkou Veřmiřovský – Hajdušek, nebo Lotus 41 C, vůz, se kterým celkem čtyřikrát startoval na brněnském okruhu Vladimír Hubáček.

Součástí výstavy jsou rovněž projekce dobových záznamů ze závodů a „burácející motory“.

Obdivuhodné jsou velkoformátové fotografie i působivé projekce filmů. Jsou mezi nimi záběry tanců i žertovných variací ze slavností Tamshing Phala Choepa v Jakaru, dokládající, že navzdory novým lákadlům jsou pro Bhútán největší záabou náboženské svátky a obřady. Působivé rituály vládnou dění ve všech oblastech a barevné slavnosti mají nádherné odlišné podoby. Tanečních variací je nepočítaně. Inspirací ke vzniku bhútánské hymny Království hromového draka byly hymny britská a indická a bhútánská lidová píseň Neměnný lotosový trůn.

Výstava je přístupná denně včetně sobot i nedělí od 10 do 20 hodin a průvodci jsou velmi vstřícní a ochotní. Ke krátkému odpočinku na výstavě slouží čajovna, servírující vedle čajů též indická piva Kobra a Kingfisher, křehké indické placky rotia i čapati. U obsluhující sympatické půvabné a trpělivé Verči Pacákové si lze koupit vedle katalogu také různé suvenýry – náramky, náhrdelníky, posvátné šály, kameny s mantrami a keramické figurky.

Modřická výstava měla od 10. září i menšího bratříčka v areálu Divadla na provázku v Brně na Zelném trhu. Na pozvánce byla prezentována jako „unikátní výstava brněnského dobrodruha Rudolfa Švaříčka Šangra-li na Provázku“.

Bohumil HLAVÁČEK

ZOO OTEVŘELO NEJVĚTŠÍ INVESTICI

Výstava historicky největší investice v brněnské zoologické zahradě skončila. Komplex expozic, nazvaných Beringia byl veřejnosti slavnostně poprvé představen v sobotu 9. října. Zájem veřejnosti byl obrovský. Stejně tak i o třetím říjnovém víkendu, kdy se zahrada otevřela veřejnosti zdarma, aby ji mohli po létech navštívit i ti, pro které je vstupné vysoké.

ZOO, jeden z hlavních turistických cílů ve strategii města, tak opět nabízí něco exkluzivního. Úspěch žádosti u Regionálního operačního programu (ROP) Evropské unie a příspěvek EU ve výši 45 milionů korun umožnily historicky největší investici v ZOO. Beringie, jak vysvětlil ředitel ZOO Martin Hovoraka, má ve městě, kde působil jeden ze zakladatelů moderní genetiky J. G. Mendel, veřejnosti ukázat na vybraných regionech, jak vypadá vývoj živočišných druhů na naší planetě. Proto ZOO vybírá takové zajímavé lokality. Dále doplnil, že Beringie bude mít po svém dokončení celkem 28 expozic. Některé z nich, například výběh arktických vlků,

bobrů, či orlů kamčatských již veřejnost zná. Současný komplex, na který přispělo také město Brno částkou 35 milionů korun, byl předán o čtyři měsíce dříve, než stanovil projekt. V nové části jsou k vidění kamčatský medvěd, rosomáci, polární lišky a další zvířata. Návštěvníci prochází stezkou uprostřed areálu, připomínajícího přírodní podmínky, v němž jsou volně výběhy a objekty typické pro oblast Kamčatky.

Jen týden před Beringií byl veřejnosti představen rekonstruovaný pavilon šimpanzů. Stavba vyšla na 28,5 milionu korun. Zvětšila se ubikace, venkovní výběh je obohacen o jezírko a vodopád. Rekonstrukce pavilonu primátů bude pokračovat i v příštím roce. Cílem nejen u této akce je, aby zvířata chovaná v ZOO žila v prostředí co nejvíce připomínající jejich přirozené prostředí. Vedení zahrady se naplňovat tento záměr dosud skutečně daří.

Brněnská ZOO má v současnosti rozpracováno několik dalších projektů, na jejichž vybudování bude žádat o příspěvek z Evropských fondů. Hana Václavková, která má

ZOO Brno, expozice Beringia.

Foto © Tibor Dávid

v ZOO na starosti investice, uvedla jako příklad projekt africké vesnice, typického selského dvora a také rekonstrukci současného vstupu a výstavbu druhého vstupního areálu s parkovištěm pro osobní auta i autobusy. Návštěvníci se tedy mají i do budoucna na co těšit!

Tibor DÁVID

Za kaštiny vstupenka do ZOO

Až do konce letošního listopadu pořádá ZOO Brno spolu se společností BY-LINY Mikeš Čičenice sběr letošních kaštanů. Jednu volnou vstupenku do ZOO získá každý, kdo v uvedeném období donese na pokladny ZOO více než 10 kg kaštanů.

Pokladní vydají volnou vstupenku po provedení kontroly množství a kvality kaštanů. Poškozené či plesnivé nepřijmou. Plody nebudou sloužit jako přímá potrava pro zvířata, ale spolupracující

zpracovatelská firma je využije jako surovinu pro výrobu svých produktů. Za vybrané plody pak zoologická zahrada obdrží finanční příspěvek na zvířata, jehož výše bude záviset na množství vybraných kaštanů.

Otevírací doba pokladen je od listopadu o hodinu kratší, než samotné návštěvní hodiny ZOO, tedy od 9 do 15 hodin. Všem, kteří se do sběru zapojí vedení ZOO předem děkuje.

(did)

Listopadoví jubilanti

Dodatečně blahopřejeme - V říjnu oslavil narozeniny s. **Ing. Josef NĚMEC** (85), předseda ZO KSČM 2703.

- 1.11. **Miroslav SKOUPÝ**, 88 let, ZO KSČM 0503
- 2.11. **Bohumír FIALA**, 78 let, ZO KSČM 0503
Vladislav KREJČÍ, 77 let, ZO KSČM 0502
- 3.11. **František BRŮŽEK**, 80 let, ZO KSČM 1505
- 10.11. **Blažena MAŠKOVÁ**, 86 let, ZO KSČM 0305
- 13.11. **Ing. Františka STRÍŽOVÁ**, 64 let, LKŽ
- 15.11. **Miroslav ČECH**, 78 let, ZO 0503
PaedDr. Anna ŠTOFANOVÁ, 67 let, LKŽ
- 17.11. **Marie VROŽINOVÁ**, 85 let, ZO KSČM 0305
- 18.11. **JUDr. Milada VÁŇOVÁ**, 83 let, ZO KSČM 2101
Anna SLABINOVÁ, 85 let, LKŽ
- 19.11. **Alžběta PRODĚLALOVÁ**, 87 let, ZO KSČM 1508
- 20.11. **Miloslav BÁBUNĚK**, 90 let, ZO KSČM 0102
Ing. Věra RÁCKOVÁ, 87 let, ZO KSČM 1508
- 21.11. **Jaroslav KOPECKÝ**, 57 let, ZO KSČM 0505
- 24.11. **Štefan KULAŠA**, 77 let, ZO 1508
Jaromír JUKL, 82 let, ZO 0305
- 25.11. **Leopold LACKO**, LKŽ
- 26.11. **Marie STRNADOVÁ**, 86 let, ZO KSČM 1508
Ing. Viktor CHATRNÝ, 84 let, ZO KSČM 0305
- 27.11. **Zdeňka HORŇÁKOVÁ**, 80 let, ZO KSČM 1505
Drahomíra ZOUHAROVÁ, 75 let, ZO KSČM 1505
- 28.11. **Emil PETRŽELA**, 85 let, ZO KSČM 1505
Petr ADÁMEK, 40 let, ZO 0503
- 29.11. **Božena ODLOŽILOVÁ**, 88 let, ZO KSČM 0505
- 30.11. **Emil SVATOŠ**, 70 let, ZO 2202

Všem našim jubilantům děkují za práci pro stranu a společnost a přejí dobré zdraví a veselou mysl MěV, MíV, MO a ZO KSČM a LKŽ Dobromysl. Redakce ECHO se připojuje.

(did)